

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:		Helyben:	
Egy évre . . . 10 kor. — fill.		Egy évre . . . 16 kor. — fill.	
Fél évre . . . 5 " — "		Fél évre . . . 8 " — "	
Negyed évre . . . 2 " — 50 "		Negyed évre . . . 4 " — "	
Egy óra . . . 1 " — "		Egy óra . . . 1 " — 70 "	
Egyes szám ára 4 fillér.			

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, febr. 20.

A képviselőház mai ülésének érdekességét az kölcsönzött, hogy felszólalt Wlassics miniszter. A kultuszminiszteri tárcza költségvetésének tárgyalását folytatta a ház.

Wlassics miniszter beszédében kijelenti, hogy az autonómia vonatkozó tárgyalások folyamatban vannak, ő maga is akarja az autonómiát, de nem a néppárt óhaja szerint.

Öngyilkosság bál után.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Nagybecskerek, febr. 20.

Rézsonyi Aladár a közigazgatási tanfolyam hallgatója a volt zentai rendőrfőkapitány fia az éjjel bálban volt s reggelig mulatott.

Bál után hazament, lefeküdt s két óra múlva, ahogy felébredt, agyonlőtte magát. A lövés zajára lakótársa felébredt, de mikor már mellé sietett nem élt.

Románok részvétele a választásokban.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Kolozsvár, febr. 20.

Nagy-Szebenben titkos gyűlést tartottak a románok vezetői, melyen az egykori román kamité majd minden tagja megjelent. A gyűlésen állítólag elhatározták, hogy föltagynak a passzívítással s a legközelebbi választási harcban, külön nemzetiségi program alapján résztvesznek.

A pestis.

A „Debreczen” eredeti távirata.

London, febr. 20.

A Standardnak jelentik Fokvárosból tegnapi kelettel: kétezer kaffer közül, a kik a munkát beszüntették, csak 150 tért vissza a munkához. A gyarmat legfőbb közegészségügyi hivatalnoka attól tart, hogy a kafferek sok, köztük előfordult pestisesetet eltitkoltak.

A burok szabadságharcza.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

London, február 20. Pretóriából jelentik: A helyzet az angolokra nézve kedvezőbbre fordult; csak nagyon kevés bur tört keresztül a kordonon. French maga előtt üzi a burok zömét. Transvaal északi részében nyugalom van.

London, február 20. Fokvárosból jelentik: Devett nem érte el célját, mert az angolok úgy Stridenburgtól, valamint Hoopdowntól leszorították. Devett serege most az angol táborától északra van s angol forrásból eredő hírek szerint helyzete nagyon válságos.

Az angolok elfogták Bosmann bur parancsnokot, aki Devettel jött át Oranje szabadállamból. Mult szombaton nagy gyűlés volt Devett táborában, amelyen tiltakoztak a férfiak testi fenyegetése ellen. Hír szerint Devett a fokföldi hollandusokat halálbüntetés fenyegetésével akarja rákényszeríteni, hogy a bur hadseregbe belépjenek.

London, február 20. Kitchener lord jelenté Pretóriából tegnapról: A legutóbbi jelentés szerint Devett még észak felé vonul és jelenleg Hopetowntól nyugatra áll. Valószínűleg vissza fog fordulni délnyugat felé. A csapatok erre el vannak készülve.

Stein elnököt elfogták.

Budapest, február 20.

Londonból feltűnést keltő hírt jelentenek. A londoni reggeli lapok külön kiadásban jelentik, hogy a Fokvárosban az a szenzációs hír van elterjedve, **hogy az angolok Stein elnököt elfogták.**

Tőzsde.

Budapest, 1901. febr. 20.

Holländer Adolf és Fia debreczeni termény kereskedő cég távirati tudósítása a mai budapesti ákról:

Déli z á r l a t:

Buza	1901. Áprilisra	7.50	51
	1901. Októberre	7.65	66
Rozs	1901. Áprilisra	7.30	31
Zab	1901. Áprilisra	5.30	31
Tengeri	1901. Májusra	5.37	38
Amerika $\frac{3}{8}$ magasabb.			
Készárú üzlet változatlan.			

Nagyon sajnálom...

„Milordok!

Nagyon sajnálom azt a pénzt és véráldozatot, amelyet az afrikai hadjárat igénybe vett, de most már nem állhatunk meg, mert a háborúnak szerencsés befejezését első sorban éppen a burok érdeke követeli.

Lényegében ezeket mondotta VII. Edward, az angolok új királya a parlamenthez intézett trónbeszédjében.

Erre a csodálatos királyi megnyilatkozásra engedessék meg nekünk a magunk igénytelenségében az alább következő szerény megjegyzéseket tenni:

„Felség!

Ön Isten kegyelméből és a nép akaratából elfoglalta Anglia trónját.

Nagyon sajnáljuk, hogy önnek oly sokáig kelle várakoznia arra a napra, amelyben ön walesi hercegát alakulhatott angol királylyá.

Azt mondják, önnek jó szive van és nem teli gyönyörűségét a vérontásokban.

Az a meggyőződésünk, hogy a világhistoria egészen másképp alakult volna, ha a nemzetek uralkodói többet hallgattak volna kritikus helyzetekben a szívük, mint az eszük sugallatára.

No de hát ön arról nem tehet, hogy boldogult édes anyja oly hosszú időn át tartotta lefoglalva a trónt és tán azért sem lehet önt felelőssé tenni, hogy édes anyja életének utolsó éveiben kizárólag a tanácsadóinak a szavai után indult.

Ezek a tanácsadók nagyon gonosz tanácsot adtak az ön elődjének, amikor arra bírták, hogy fegyveres erővel törjön a burok országára.

Mikor aztán a gondviselés elődjét a trónról elszólitá, a világ abban reménykedett, hogy egy nagy emlékezetes cselekedettel kezd meg az uralkodást. Ön ezt nem tette. Ugy kell lenni, hogy vagy a világ közvéleményével nem törődik, vagy nem fektel súlyt arra, hogy ön bizonyos történelmi események részese legyen.

Hát ön felség, nagy mulasztást követ el, mikor ennek a hadjáratnak szabad folyást enged.

A mikor az ön elődjének a háborút tanácsolták, szembehelyezkedtek a történelem tanításaival és az általa-

nos emberi jogokkal. Mert valakitől erőszakosan elvenni a szabadságát és elszedni tőle a vagyonát, ezt a büntető törvénykönyvek rablásnak minősítik. Önnek felség, így is akkora birodalma és oly tömegtelen kincsei vannak, hogy megélhet vele a más vagyona nélkül is és az angol népnek annyi közszabadsága és ezt biztosító intézményei vannak, hogy azokat nem teheti erősebbé, ha a szegény burok szabadságát minden igaz ok nélkül elveszi.

Ön nem szünteti be az afrikai háborút. Egyszerűen sajnálkozik a pénz-vesztésén.

Hát mi azt mondjuk önnek: ne sajnálkozzék. Ez nem királyi erény, ez egyszerűen emberi dolog. Öntől egyebet vár a világ.

Ön koronát visel és mint ilyen egyike azoknak, a kik a történelmet csinálják.

Hát mutassa meg, hogy ezt a történelmet másképpen is lehet csinálni, mint ahogy az ön tanácsadói javasolják.

A mikor valaki a mások szabadságát elveszi, akkor nem expialhatja magát a sajnálkozással. Ide tények kellene. Öntől azt várja a világ, hogy hagyja meg a buroknak a mi a buroké. Az ök szabadságuk, az ök vagyionuk saját azereményük és a hadserege nem arra van rendelve, hogy minden ok nélkül belegázoljon a mások szabadságába, elharácsolja a mások vagyonát.

Ilyes dolgokkal a büntető törvény foglalkoznak, önnek pedig a történelemmel van dolga.

Két fehér ruha.

Selyem-blouse.

A „Debrezen” tárczája.

Uj blouse-a van fehér selyemből.
Kaczaja boldog, önefelelt —
Es hordja másnak a virágját.
A fehér selyem-blouse felett.

S eszembe jut egy nagy hazugság,
Egy csók . . . egy örült pillanat . . .
S zón tünődtem: van-e szív, ott
A fehér selyem-blouse alatt?

Menyasszonyfátyol.

Hőfehér virágot
Tesznek a fejére,
Bus, halvány menyasszonyt
Öltöztetnek gonddal
Talpig hőfehérbe.

Rezgő, könnyű fátyol
Hull, omlik le rája . . .
Nincsen a világnak
Emél a ruhánál
Gyászosabb ruhája.

Farkas Imre.

Felség!

Ön felvilágosodott elme, ne üljön fel a gonosz diplomaták hazugságának. Szüntesse be azt a gonosz hadjáratot. Hazugság az, hogy a mi Afrikában folyik, azt a burok érdeke követeli.

Első cselekedete legyen lefuvatni ezt a hadjáratot.

Ez a buroknak és az emberiségnek az egyetemes érdeke.

Ön felett kellene sajnálkoznunk, ha nem így cselekednék!

Budapest, február 20.

A jószáshelyi mandátum.

Megirtuk, hogy a jószáshelyi kerületben Szombati György dr. budapesti ügyvéd nemzetiességi programmal lép fel. A mint tudósítónk írja, Szombati tegnap meg is jelent a kerületben, a hol egy Magyar nevű szakácsi oláh pap kíséretében korteskedik maga mellett. Hogy a románok előtt a magyaros hangzása ne akadály ne legyen, a nemzetiességi jelölt a kortes-zászlókon „dr. George Sombati”-nak írja magát.

Meddő küzdelmek.

Irta: Rostkowicz Arthur.

Nincs lesújtóbb a meddőség tudatánál. Az embert jobban el nem csüggesztheti, mint ez, ha törekvesei sikertelenséget látja. A nőt le nem sujthatja esapás úgy, mint az, midőn hiába var az anyasagra, mert meddőség a sorsa.

Ez a rejtetlen lesújtó tudat, a meddőség érzése vesz erőt mindjobban a magyar népen is, midőn a függetlenségi párt alkotmányos küzdelmeit látja.

Emberöltönyi, harmincznégy esztendő alkatmányosdi után sem jutottunk közelebb

A farsang régen és most.

A „Debrezen” tárczája.

Az öreg emberek szívesen dicsérik a multat a jelen rovására s ha összehasonlításról van szó, ki nem fogynak a sóhajtozásból: Hej, ami időkben, be más volt ez is, meg az is! Különösen így farsang táján hallani az ilyen sóhajtozást.

— Multatni sem tudnak már a mai világban! Bezzeg a mi farsangunk, az volt am a farsang! — mondogatják az öregek dicsékedve.

Van ebben igazuk, habár nem bizonyos, hogy nem így fog-e sóhajtozni unokájuk is, ha már megöregszik. Annyi azonban bizonyos, hogy régen té devajabb farsangot ültek az emberek, mint manapság. Mintha a jókedv is megkopott volna az idővel, vagy csak megélhetés növekvő gondja akadályozza régi, devaj kitérésében?

Akármi az oka, be kell ismernünk, hogy minél előbbre lapozgatunk a krónikában, annál devajabbnak látjuk Karneval herceget, kinek jótulajdonságai között azt is feljegyezték, hogy valóságos szenvedélye volt a házasságkötés. Régen az a jó szokás járta, hogy a farsangi szerelemből házasság lett ujbórra. Nagy volt hát az öröm a lányas házagnál, mikor az „örvendő farsang kiindult s lajstromba szedni az új menyecskéket, öszvejárt sorjában minden vár-

a czelehoz; pedig az első lépést az egész ország meg akarja tenni az önálló vámtérfelállításával.

Hogy miért nem tudunk ezélt érnit, annak két oka van. Csak az egyikkel óhajtok most foglalkozni, a függetlenségi párt küzdelmeivel. Mért meddők azok? Egyszerű a felelet:

„Mert a függetlenségi párt fölfelé akar hatni, az erkölcsi erőtartalékhoz, a néphez pedig csak a választások alkalmával fordul.”

Már pedig 34 évi sikertelen küzködés után megtanulhatta volna, hogy fölfelé nem lehet hatni az igazsággal, a meggyőződéssel, a történelmi jogok magasztos elméletével, mert mindezekkel szemben áll a jelen, a mely hatalmat nyert a részben föladott, részben letiport jog fölött. Szemben áll a függetlenségi törekvással az osztrák császár is.

Ha a meddőség küzdelmét nem akarja folytatni a függetlenségi párt, akkor szakítani kell a fölfelé való hatás elméletével. Az erkölcsi erőtartalékot úgy sem fönn kell keresnie.

Csukott ajtókra, siket fölekre, megkeresült szivekre talál ott ügyis. Lefelé kell hatnia. A néphez kell fordulnia, de nem csak a választások előtt.

Oly állandó kapcsolatot kell létesítenie, mely behálózza az egész országot és amelynek révén az ország Házában elhangzott szavak mindig eljussanak a legkisebb zugba is, ahol magyarok vannak és ha kell, egyszerre mozdulhasson meg az egész ország, ha jogait védenie kell és tiltakozó szavát meghallják még a csukott ajtók mögött a siket fölek is.

Ujjá kell szervezni az egész országban a függetlenségi pártot, új irányt kell adni a törekvéseinek. Meg kell végre is állapítani a függetlenségi elveket is a legszelsőbb, a legutolsó pontig. Kossuth Lajos elveiből semmit sem szabad föladni. Ha csupán ezen mondatban foglalná össze a függetlenségi párt a törekvéseit, elosztva minden kételyt, amely megingatta már a köznépből is a bizalmát.

megyéket.” Akik azután kimaradtak a lajstromból, azokról gondoskodott Karneval hercege, hogy a jövő farsangkor bekerüljenek.

Eleink országra szóló multságokat rendeztek farsang táján. A devajság azonban inkább a farsang táján nyilatkozott meg A tánczot illetőleg mértéket tartottak tekintettel a „gyöngé női nemre”, meg a francziás szokásokra, a lassu, de poétikus minét divatozott még a század elején is. Hogy milyen volt ez a táncz, jó Csokonay Vitéz Mihály elmondja eképpen:

— Három gavallérral

Három deli dáma kiáll szép manérral:
Francziás tánczokat kezdik főhajolva,
Folytatják páronként viszontag másolva.
Setáló lábakkal Z betűt ejtenek.
Egymásnak oldalvást suhanva lejtenek.

A mai leány, ki tiz keringőt, meg annyi polkát és más egyebet tánczol végig egyhuzamban, megtetőzve mindezt a tiz-husz „ujrás” esárdással, szeliden mosolyog a szelid minéten, melyben eleinknek oly nagy kedve tellett. Ettől a tánczól nem is ártott meg a hajdani leányoknak!

Ma bizony vajdnem lepedőben kell hazavinni egyiket-masikat a tánczteremből, ahol valósággal beteggő lesznek a gyöngébb szervezetűek a mérték nélkül való tánczólástól.

Hogy mily szervezetlen a függetlenségi párt az országban, elég a választási harcokra mutatnunk. Hiszen még husz biztos kerülete sincsen, s aligha van több száznál, ahol az alkotmányos többséget jogosan remélhetné.

A legtöbb függetlenségi kerületet is csak egy korteskedéssel lehet meghódítani, de állandóan megtartani e nélkül aligha.

Ennek oka csakis a szervezkedés hiánya, semmi más. Milyen más volna ma a helyzet, ha 34 éven keresztül arra törekedtek volna a függetlenségi párt vezérembeirei, hogy minden kis községben, ahol legalább ötven felnőtt magyar él, megalakítsák a pártot, annak oly szervezetet teremtsenek, hogy a szellemi kapcsolatot állandó legyen a központ uttóráival.

Nincs az a kisközség Magyarországon, amely fenn nem tudná tartani a maga olvasókörét s az koronás költségvetéssel. A köznépművelődne általa, a függetlenségi eszmék hatása közvetlenebb lenne, a politikai erkölcs tisztulna és a mi a fő, választások alkalmával a szavazó polgárság ön tudatos meg nem vásárolható és esendő szuronyokat meg nem félemlíthető tömege állana rendületlenül az országos párt mögött.

Minden kerület tisztában volna a maga erejével, akaratával és törekvésével, viszont a függetlenségi párt minden választás alkalmával közelebb jutna az alkotmányos többséghez és ezek az eredmények biztatnák a nemzetet, hogy szívós kitartása és küzdelme nem maradhat meddő, s ki lehetne számítani, mikor hull ölebe éretten hosszú várakozásának nem lankadó gyümölese: Magyarország politikai függetlensége és önállósága.

Színház.

Csütörtökön, febr. 21-én **A pajkos diákok.**
Pénteken, febr. 22-én **A királyfogás.**
Szombaton, február 23-án **Lear király.**
Tragedia.

A régi farsangi dévajsgok között nevezetes a gróf Czobor József tréfája, mely a Mária Terézia rendezette udvari jelmezből furesa epizódja volt. A különös ember basának öltözött s tizenkét bécsi hordárt, szercesenné mázolva, rabszolga mezbe bujtatva, lánczon hajtott maga előtt a bálterembe. A hordárokat előbb jól megvendégelte, de titokban aloeit öntött az italukba. Mindenki meg volt lepve, a festői rabszolga csoport láttára, maga Mária Terézia is különös meglepődését fejezte ki gróf Czobor basának a sikerült farsangi jelenetért.

A gróf egyszerre odakerítette összefűzött rabszolgáinak lánczát egy nagy koszlóra, lakatot tett rá, maga a sokaság közé vegyült. A szercesenek egyideig türelmesen bámultatták magukat, de hirtelen összesugtak, majd nyugtalankodni kezdtek, végre torkuk szakadtából kiabáltak:

— Áussi möcht'! (Ki akarok menni)

A főudvar mester észrevette a veszedelmet s kétségbeesetten futkosott fűhöz-fához, kérdezősködve.

— Ham's kan Türk'n g'sehn? (Nem látott valahol egy törököt.)

A török azonban eltűnt a lakat kulcsával együtt s mire a lakatosok már megérkeztek, már késő volt a szercesen rabszolgáknak a segítség. Ez a bécsi „Ham's kan Türk'h g'sehn,” ma is divatos szállóige eredete.

Mária Terézia, ki nagyon megbotrán-

Vasárnap február 24-én, két előadás: délután 3 órakor félhelyárral: **Egy katona története.** Romantikus színmű 5 felv.

Este: rendes helyárral: R. Réthy Laura urból y első vendégfelléptével: **A cigány báró.** Nagy operette 4 felv.

A becsületszó.

Szigeti József kedves és mulattató vigjátéka a „Becsületszó” elég szép számu közönséget vonzott a színházba. Örömmel jegyezzük fel, hogy a tegnapi előadás egyike volt azon korrekt előadásoknak, a melyben nem igen gyakran van részünk — s amelyből meggyőződünk, hogy lehet összevágó, élvezetes előadásokat is produkálni. Szabó Irmát rég nem láttuk. Tegnapi másodikban lépett fel. Igaz szívó örvendhet a közönség, hogy ez az istenadta tehetség ismét megjelent a színpadon.

A többi szereplők — különösen Kiss Irén, Tanay Odry, Bartha, csak fokozták a sikert s hangulatot.

A közönség mindvégig jól mulatott, a szereplők közül Szabó Irmát, Tanayt, Odryt nyílt színen is nem egyszer hívta elő.

A vigjátékot a repülő balett 5 perczig tartó mutatványa követte — „fölemelt helyárral” mellett.

NAPI HIREK.

— Tanítói gyűlés és zajtalan jubileum.

Az állami tanítók együletének választmánya tegnap február 19-én tartotta a gyűlést a helyi tanítói árvaház egyik termében. Az ország minden részéből, különösen a nemzetiségi vidékekről összegyűlt tanítók kiváló ügyszeretettel tárgyaltak a gyűlés egyetlen tárgyát a vall. és közokt. ügyi miniszterium által kiadott „Gondnoksági utasítást”. Hogy

között az eset felett, nem is engedte meg többé, hogy jelmezbált rendezzenek az udvarnál.

Ma már nincsenek olyan jelmezbálok, amilyenekben a hatvanas évek farsangjai bővelkedtek. Akkorjában az előkellő körök is résztvettek az elfajta mulatságokban. Egyik ilyen mulatságnak következő epizódját jegyezte fel a krónika. Éjféli előtt megjelent a társaságban egy karesu nőalak. Fekete fátýolból készült jelmeze s a feje fölött ragyogó félhold azt mutatta, hogy az Éj istennőjét akarja ábrázolni. Arczát sűrű fátýol fedte. Az új vendég nagy feltűnést keltett csinos termetével s a férfiak nyomban feléje gyülekeztek. De egyikkel sem állt szóba s hirtelen besiklott egy meliék-szobába.

Egy magasrangu tiszt fia utánna siett. Néhány percz múlva rémes kiáltás hangzott ki a mellék szobából, hová aztán berohant a társaság több tagja. Az ifjú vonagló tágokkal a földön fekvé találták; arca nagy rémületet fejezett ki. Amikor magához tért, elbeszélte, hogy a titokzatos nő fellebbentette a fátýolát, mely alól borzalmas halálfej tűnt elő. A rendőrség nyomban megindította a nyomozást. de nem tudta kézrekeríteni a kegyetlen tréfa szerzőjét, ki idejében eltűnt. Az ifjúra végzetes volt ez a jelenet, mert többé nem nyerte vissza az egészségét s nemsokára meg is halt.

mily alaposan áttanulmányozták a tárgyat, kitűnik abból, hogy a terjedelmes javaslat majdnem minden pontján tettek lényeges változtatásokat. Többen hozzá szözlottak, de különösen Havas hatvani-, Sárkány munkácsi- és a Kispesti áll. tanítók tettek olyan indítványokat, melyeket a választmány tagjai elfogadtak. A gyűlést 1 órakor félbeszakítottak s ezután egy kedves és megható jelenet következett. Az árvaház növendékei bejöttek a gyülesterembe s ott Hertelendy árvaatyja vezése mellett egy összhangzatos darabot a lehető legjobban adtak elő. Az ének elhangzása után Hertelendy árvaatyja üdvözölte 25 éves tanítói jubileuma alkalmából Kozma László árvaházi igazgatót s az áll. tanítók elnökét. Keresetlen, de őszinte szívből jött szavai a könnyekig meghatották a jelenlévőket. Beszéde után átadta a nevelő személyzet ajándékát egy izléses ezüst tintatartót, ezüst tollat. Ezután két tanítói árva üdvözölte mint nekik igazi atytyokat s ez a jelenet annyira megható volt, hogy szem nem maradt szárazon. Az ünnepelt, a nem várt kitüntetés által annyira meg volt illetődve, hogy könnyek között mondoi köszönetet a nevelő személyzetnek s az árváknak s ígérte, hogy mint eddig, úgy ezután is az leend fő törekvése, hogy az árvák ne érezzék, hogy ők árvák.

Végül Isten áldását kérte az árvákra, hogy legyenek boldogok, hasznos tagjai a társadalomnak. A munkácsi tanítótestület részéről Sárkány ig. tanító lelkes szavakban adott kifejezést a jubiláns iránt érzett szeretetüknek, tiszteletüknek.

Az állami tanítók részéről Szentgyörgyi Lajos kispesti tanító indítványozta, hogy az egyület egy diszközgyűlésen ünnepelje meg szeretett elnökének 25 éves jubileumát. Indítványa egyhangú lelkesedéssel fogadtatt el. Az árvák karéneke zárta be ez egyszerű, de megható ünnepélyt.

Ha soha nem ismertük volna Kozma Lászlót, ha tegnap találkoztunk volna vele először, csak az lehetne meggyőződésünk, véleményünk, hogy a tanügyi miniszterium helyesebb választást nem tehetett, midőn őt emelte az árvaház élére. Isten megtagadta tőle, hogy saját gyermekei legyenek, de oda rendelte őt arra a helyre, hol atya kell, oda a kiktől a végzet elvette a legdrágábbat, a szülőket. Ő a legnemesebb értelemben s a legjobb igyekezete szerint igyekszik feladatát betölteni. Adja a mindenható, hogy még számos éven át működhessék, adja az ég, hogy még számos hazafiakat és honleányokat nevelhessen a magyar hazának. Éltesse Isten őt az emberi élet legvégső határáig.

Az ünnepély után bankettre gyűltek össze a jelen voltak. Több toaszt hangzott el. Kozma László Vlasics Gyula minisztert, Kovács Lajos Kozma Lászlót, Csiki Lajos, Márk Endre, Orosz István, Balaji István Kozma Lászlót, Nemes N. Nagy Lászlót, Kozma László Halász Ferencz min. tanácsost, Dr. Fráter Imre a tanítókat, Körösy Kálmán, Körösy János (versben) Kozma Lászlót köszöntötték fel. Volt még számos felköszöntő, de ki tudná azt mind felsorolni. A bankett késő esti órákig a legjobb hangulatban tartott el.

— **A szerb királynőről.** Ujvidékről jelentik, hogy Dragina királynő rokonaihoz magántávirat érkezett, mely szerint a királyné fiugyermekeknek adott életet.

— **V. H. O. Sz.** A vidéki hírlapírók országos szövetségének céljaira a nagy-becskerekai takarékpénztár ötven koronás adományt küldött a szövetség szegedi elnökségéhez.

— **Ötezer korona egy tál galuskáért.** Fenti cím alatt tegnapi számunkban megírtuk Papp szegényházi lakos esetét, ki 5000 koronás örökségét egy tál galuskáért eladta s most pert indított az örökös ellen — mert nem teljesítette a feltételt. Ennek a különös szerződésnek megkötéséről azt írtuk, hogy az L e s t y á n Adorján kir. közjegyző irodájában történt. Ma teljesen illetékes s megbízható helyről azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a z t a k ö z j e g y z ő i okiratot nem L e s t y á n Adorján közjegyző irodájában állították ki — ami természetes is, miután Papp az örökségről még abban az időben mondott le, mikor még L e s t y á n k ö z j e g y z ő nem volt Debreczenben. Évek előtt történt az eset s különben is mint értesülünk L e s t y á n Adorján irodájában ilyen különös tartalmú okiratot ki sem állítanak. Csupán téves információ alapján került ebbe a mulatságos esetbe a városunkban s az egész környéken is tiszteletnek s tekintélynek örvendő Lestyán Adorján közjegyző neve.

— **Papp Béláné menyasszony.** Jeleztük már a múlt hónapban, hogy P a p p Béláné a szatmári tragédia szomorú hősnéne neje egy szatmári orvossal jegyet váltott. Most jelenti tudósítónk, hogy a menyegzőt a legközelebbi napokban tartja a jegyes pár. Papp Béla kis fia e forrás szerint mostoha apja nevét fogja viselni.

— **Pályázatok eredménye a főiskolában.** A napokban hirdették ki a főiskolában az idei pályázatok eredményét, a mely a varakozásnak nem egészen felelt meg, a mennyiben több tétel meddő maradt, mint a „Hajvani, Keresztesi-Deák I., Péczeli VI stb. alapítványok pályatetelei, míg másoknak a dolgozat meg nem felelő volta miatt a díj ki nem adatott, mint a Keresztesi-Deák II alap tételért.

Csak két tételre érkezett be elfogadható munka. Így a „Bulyovszky Gyula alapítványára kitűzött 100 koronás tételre 3 elfogadható munka jött be. A munka címe: „Korunk társadalmi viszonyaival foglalkozó komoly szatira.“ A díjat Gyökössy Endre és Kovács Lajos I. e. joghallgatók között osztották meg, míg Gulyás József S. o. t. dícséretet kapott. A másik pályanyertes mű szerzője Hagymássy Gyula III th. ki a „Váradí Szabó alapítvány kérdését.“ A nemzeti nevelésről fejtette meg, jutalma 100 korona.

— **A kereskedelmi csarnok álarczos estélye.** A csarnok 23-iki álarczos táncestélyének rendezősege félreértések elkerülése céljából közhírré teszi, hogy ez estén a csarnok helyiségeibe csak azok léphetnek be, akik nevékre szóló belépő jeggyel bírnak és álarczot viselnek. A vigalmi bizottság márczius hóban két hangversenyt rendez.

— **Megrendszabályozott dajkák.** A debreczeni rendőrség idején valónak látta, hogy véget vessen egy szerfőlött kellemetlen állapotnak. A dajkákról van szó ugyanis, a kik délelőttöként, mikor is a legnépesebb a korzó seregétől ellepik, összeverődnek s

órák hosszat eltraescolnak s a gyermekköcsikkal elállva az utat lehetetlenné teszik az utcán való közlekedést. Ezen az állapoton fog segíteni a rendőrség. Kiadja legközelebbi rendeletben, hogy az anyai felügyelet nélküli gyermek-kocsikat csupán a Piacz-utca két oldalán elnyúló fás sétányon lehet tologatni.

— **Végzetes esés.** Fat vágott több társával együtt tegnap delután B a l o g h Bálint favágó Balogh Testvérek Szent-anna utcái hentes udvarában. A boglyák össze rakásán dolgozott. Munkaközben egyszerre hirtelen megcsuszott és a földre zuhant. Ájultan terült el a földön. A szerencsétlen ember súlyos agyrázkódást szenvedett. A közkórházban ápolják.

— **Az ideai hadgyakorlatok.** Többször szó volt róla, hogy az ideai Magyarországon tartják meg a nagy hadgyakorlatokat, melyeken a negyedik, a hetedik, a harmadik és a tizenharmadik hadtest vesz részt. Ugy tervezték, hogy Pécsen lesz a királ. főhadiszállása és a vezérkar. Most az jelentik, hogy az ideai egyáltalában nem lesz nagy hadgyakorlat, olyan, mint tavaly Galicziában, hanem csak hadtestgyakorlatok, melyeknek keretébe nagyobb lovasesapatokat fognak belevonni.

— **Szerencsétlenül járt napszámos** — Tóth István napszámos több társával együtt petrolcummal telt hordókat szállított a Hatvan-utca 49. számú ház pincéjébe. — Munka közben amint társai segítségével T ó t h egy telt hordót eresztett le a pinczébe, a pince lépcsőjén elbotlott és a mozgásban levő hordó a Tóth lábára gurult. A nehéz hordó a Tóth ballabát törte ketté. Lakására szállították a nagy vérvesztéséget szenvedett napszámost.

— **Családi kör.** Konecz Akos szépirodalmi hetilapjának 9-ik száma is megjelent. Ez a füzet is a megszokott élénk s több jónévű írónak munkáit találjuk benne. Konecz Akos, K. Tóth Kálmán, Morvay Zoltán stb. írtak bele rövidebb beszéleket.

— **Az orfeumok ellen.** Szegeden eddig sem türték meg a német muzsa szolgálatában álló orfeumokat. Most már a hivatalos világ is állást foglalt az orfeumok ellen általában. Mint Szegedről írják, a városi tanács utasította a főkapitányt, hogy a szabályzatot akként módosítsa, hogy S z e g e d e n t ö b b e o r f e u m i e l ő a d á s o k n e l e h e s s e n e k. A mióta Szegeden állandó színház van, szabályképpen ki van mondva, hogy a színi évad előtt és után egy hónapig semmiféle orfeum, zengeráj játszó engedélyt nem kap. Minthogy az októberben kezdődő és április utolján végződő szezon a június elsejétől július végéig tartó pótló idény is kiegészíti. Szegeden voltaképpen ninesen olyan hónap, melyben az orfeumszerű társulatok engedélyt kaphatnának Ennek következtében a szabályzatot is módosítani kellett aképp, hogy orfeum lábát Szegedre többé be ne tesse. Bizony Debreczen is okulhatna Szeged példáján.

— **Huszonöt évig hallgatott.** Amerika keleti államaiban mindennapi dolog az, hogy férj és feleség egymásra megehezhetlen évekig nem váltanak szót egymással. Együtt

élnék, egy házban laknak és hallgatnak. Egy ilyen eset példáját jelentik Morristownból, Baltimore mellől, a hol Jerolamon Vilmos farmer nejevel valami kicsinységen össze perelve, 25 évvel ezelőtt megfogadta, hogy soha az életben nem vált vele szót. Ezt a szörnyű fogadást teljes 25 éven keresztül meg is tartotta. — Együtt lakott, egy asztalnál evett a feleségével, de soha nem szólt hozzá. Nagy fogadását a minap törte meg — halálos ágyán. Érezve végét, magához hívta az asszonyt és bocsánát kérte. Az asszony sirva bocsátott meg aztán urának, a ki röviddel azután meg is halt.

— **Negyvenkét napig nem evett.** — A következő, szinte hihetetlen esetet jelentik Párisból: A múlt vasárnap egy fiatal leány Rue Lepen-utcai lakásának lépcsőjén találkoztott egy esontvázzá aszott fiatal emberrel, a kiből esodálkozásra megismerte a ház egyik lakóját, ki még a múlt év december 29-én eltűnt. A leány azonnal értesítette az ifjú édes anyját. Lakatost hívtattak, feltörték a szerencsétlen ember ajtaját, a ki akkor már mozdulatlanul feküdt ágyában, borzalmasan elsoványodva. Az asztalon egy cédula volt a következő tartalommal: Kétségbeesésemben, mert a feleségem elhagyott, elhatároztam, hogy éhség által ölöm meg magamat. 1900 20. A boldogtalan ember meg is tartotta fogadalmát. Nagy titokban csak vizért ment ki néha. Tehát negyvenkét napig csupán víz volt a tápláléka. Azonnal orvost hívtattak s ápolás alá vették. Megígérte, hogy nem pusztítja el magát, hanem élni fog kis leánya kedvéért, a ki most három éves.

— **Az influenza új gyógyszere.** Most, hogy a téli idő veszedelme, az influenza Debreczenben is ugyancsak grasszál, bizonyára érdekes lesz megemlékeznünk az influenza legújabb orvosságáról, amit a Lancet című angol orvosi folyóirat ajánl. Ez az orvosság a gyógyszerek közzé csak nemrégiben felvett alstónia constritricta, közönségesen ausztráliai keserűfahéj, vagy rostfahéj. Ez a növény Queensland és Új-Dél-Wales ausztráliai országokban terem és a kutyatej-félékhez tartozik, melyek ugyan mérgesek, de egytuttal nagy gyógyhatású növények. Az ausztráliai kázfahéj négy kiváló vegyi anyagot tartalmaz, a melyek közül azonban csak egynek, az alstoninnak veheti hasznát az orvos. Ez a szer két okból kellemetlen a betegnek: először undorítóan keserű, másodszer pedig drága. Egy gramm alstonin, mely alakatlan, sötétbarna tömeg, körülbelül négy koronába kerül.

— **Jótekonyczélu táncestélyt** rendez a hó 23-án a Falk Armin és Tarsa kefégyár személyzete a Korona dísztermében az ingyen kenyér javára. A humánus csel macában véve is dícséretet érdemel és ha megemlítjük, hogy a buzgó rendezőség minden lehető elkövet az erkölcsi siker érdekében, hisszük, hogy a közönség nem fog elzárkózni és pártolásával nagyban elő fogja az anyagi sikert mozdítani. Jegyek szombat délig előre válthatk a czég Széchenyi-utca fiók, továbbá Szentkirályi Tivadar d szmü és Békés Emil fúszerezletében. Felülfizetések köszönettel vétetnek és hírlapilag nyugtáztatnak. Az estén Veres Tóni zenekara fog működni.

— **Polgári Takaréék és Segélyszövetkezet** igazgatósága közhírré teszi, hogy a felszámolt II. évtársulat kifizetési naponkint d. e. 9-12 óráig eszközöltetnek.

— **A bosszu áldozata.** Gebei József nyírbátori lakos valami fölött tegnap összeszólalkozott a feleségével. Szó szót követett s a hirtelen haragu ember ezivakodás közben annyira feldühödött, hogy beharagant D a r a b o s Mihály szomszédjának lakására s ott lekapta a falról a töltött vadászfegyvert. Darabos, ki tanuja volt a jelenetnek kiakarta csavarni a Gebei kezéből a veszedelmes szerszámot, dulakodás támadt közöttük s a vége az lett a dolognak, hogy a fegyver véletlenül elsült s a srét mind a Gebei lábába furódott, Gebei eszméletlenül esett össze. A szerencsétlen embert ma szállították be a debreczeni kórházba. Lábát az orvosok véleménye szerint valószínűleg amputálni fogják.

— **Az „Egyetértés” zeneestélye.** A magyar királyi államvasutak debreczeni műhelyében fennálló „Egyetértés” önképző-, dal- és zene-egylet 1901. évi március hó 3-án, vasárnap az „Arany-Bika” nagytermében táncszal egybekötött zártkörű Dal- és zene estélyt rendez. Belépti díjak: Páholy 8 korona, ülőhely 2 korona. Állóhely 1 korona, 20 fillér.

Az estély műsora a következő:
Nyitány. Előadja: az egyleti zenekar.

Dalünnepe. Thern Károlytól. Előadja: a dalkar.

Vándor cigányok, Eilenbergtól. Előadja: a zenekar.

Zord lakomnak ablakánál . . . Népdalegyveleg, Médertől. Előadja: a dalkar.

Abránd, Doppler „Ilka” című operájából. (kürtváltozatok) Előadja: a zenekar. Szerenád, Gräbketől. Előadja: a dalkar.

Népszerű melódiák, egyveleg, Strobltól. Előadja: a zenekar.

Harmónia-induló, Hubertól. Előadja a dalkar.

„Női kegy”, polka, mazur, Vetatsektől. Előadja: a zenekar.

Előadás után táncz.

— **Négyes ikrek.** Verseczről írják: A Versecz mellett fekvő Fejértelep községben egy Kreutz Julianna nevű nő 4 gyermeket szült. A negyedik szülésnél mind az anya, mind a gyermek meghalt. A három első szülött egészséges.

— **Krüger reménye és bánata.** A londoni Pall Mall Magazine tudósítója Hágában meginterjuvolta Krüger transzváli elnököt. Mint most jelentik Londonból, Krüger a következő érdekes nyilatkozatokat tette az angol újságíró előtt:

Minden körülmények között — mondotta Krüger, — az Isten segíteni fog rajtunk: végül is győzni fogunk; biztosíthatom, hogy győzni fogunk; nem tudom, hogyan, hogy mi maradunk a győztesek. Anglia mindent el akar venni tőlünk: sőt el is vett már tőlünk mindent, csak a szabadságunkat nem veheti el.

A háboru előtt életbeléptetett reformokról Krüger azt mondotta, hogy Transzvál egy hét alatt több engedményt tett az angoloknak, mint más állam negyven esztendő alatt. De hát az angolok még ezzel sem elégedtek meg.

Európai utjáról a következőket mondotta Krüger:

Nem maradhattam a kommandókkal, mint Steyn elnök, mert nagyon öreg vagyok már, de itt is használhatok a hazámnak. A feleségemet, aki Pretóriában maradt, sajnálom, nagyon sajnálom őt, de még jobban siratom a h a z á m a t. Feleségemnek megmaradtak a gyermekei. Két fiam ugyan meghalt: meghalt a csatamezőn. Kettő fogoly, közülök az egyik Ceylonban van. Azt hiszem, hogy még kettő halott, mert két hónap óta nem kaptam róluk hírt és tudom, hogy mindig a legelső sorában állottak a csatákban. Harmincegy fiam és unokám még a harcmezőn van; de én már nagyon öreg vagyok arra, hogy velük tartssak. A feleségemről tizenhat nap óta nem tudok semmit, de nem sajnálhatom őt, mert vele vannak a gyermekeim.

— **A vadkerti gyilkosság.** Megirtuk, hogy e hó 15-én Hirschfeld Adolf vadkerti koresmáros három álarozos és bekormozott rabló tört be. Erről most a következő részleteket kaptuk: A rablók előbb a kocsist megkötözték és betömtek a száját, aztán bementek a lakásba előre szegzett revolverrel. Hirschfeld a két rabló között áttörve magát, kirohant, ekkor horzsolta a fejét az egyik rabló golyója. Hirschfeld az udvaron lármát csapott, mire a rablók még egyszer rálöttek és elmenekültek. A csendőrök gyanuja a nyomozás folyamán egy komédiás trupa esett, amelynek műlovarját, Schuecher Ferenczet és zenészt Brand Ferenczet elfogták. A kocsis és Hirschfeld ráismerni vélték a tettesekre s ennek alapján a csendőrök tegnap átadták őket a b. gyarmati ügyésznek. A gyanúsított komédiások a dejtári koresmárosra és családjára hivatkoznak, hogy a büntett elkövetések a dejtári koresmárosban voltak. A tett színhelyén egy álarozot és egy 11 mm-es golyót találtak, melyeket átadtak az ügyésznek.

— **Huszonnégy ember gyilkosa.** Wolhyniában (Dél-Oroszország), Kalinowka faluban élt egy vadállati hazaspár, mely néhány év alatt körülbelül huszonnégy ember életét oltotta ki. A férfi egyszerű tanyai munkás. Legutolsó áldozata egy szegény fazekas. Éjjeli szállásra tert be hozzájuk, álmában meggyilkolta és kirabolta. A saját kis fia fecsegte ki a remtetett. Akik az áldozat véres ruháit megtalálták, azonnal jelentést tettek a dologról és a gyilkost feleségével együtt elfogták. A fogságban bevallotta a szörnyeteg, hogy két-három év alatt Wolhyniában, Bessarabiában és a chersonesi kormányzóságban huszonnégy embert gyilkolt és kirabolta. A rögtön megtartott hazakutatás alkalmával, egy ládában több ezer rubel értékű rablott tárgyat találtak nála.

— **Sarczey és a jóbarátok.** A visszaemlékezésekből kifogyhatatlan Ernest Blum a „Journal d'un vaudevilliste” cikksorozat legutóbbi közleményében a következő anekdotát beszéli el Sarczey-ről. — Egy ravasz szerző, hogy darabja minél kedvezőbb színpadon tűnjön fel Sarczey előtt, a főpróbán két jó barátját ültette a rettegett kritikus mellé, azzal a meghagyással, hogy minél zajosabban derüljenek. Arra számított ugyanis, hogy a nevetés ragadós és a szomszédokról a tetszetes átterjed Sarczeire is. Am a számítás nem vált be, mert hiába nevettek a jó barátok torkuk szakadtából:

Sarczey unatkozott végül pedig elaludt. A két jóbarát tanácstalanul nézett egymásra, mignem a darab egyik jelenetében előforduló pisztoly lövés felébresztette az öreg urat.

A két jóbarát most elhatározta, hogy taktikát változtat. Ellentmondásra akarták ingerelni Sarczeyt és az egyik társalgást kezdett vele.

— Ostoba egy darab — szölt Sarczeyhez, abban a reményben, hogy ez elég udvarias lesz és ellentmond a goromba véleménynek. Sarczey azonban a legnagyobb flegmával így felelt:

— Nekem is ez a véleményem!
Szölt és tovább aludt.

— **A varasdi halálos párbaj.** Hirt adtunk már arról a pisztolypárbajról, mely Varasdon 25. honvédegyalozred két hadnagya, Sztankovics és Kaiser közt folyt és mely Sztankovics halálával végződött. Kétféle verzió van a párbaj okáról. Az egyik szerint Sztankovics Kaisernek egy állítására azt mondta, hogy badarság. A másik verzió szerint a varasdi halálos végű párbajnak ugyanaz volt az oka, mint a löseői halálos párbajnak.

A tisztí étkezében minden tisztnek meg van állapítva a helye. Sztankovics pedig történetesen a Kaiser hadnagy székre ült. Ebből keletkezett valami összeszólalkozás és nyomában a szerencsétlen végű párviadal. A párbaj áldozata Sztankovics, vig kedélyű ember volt, kit Varasdon szeltemben szerettek. Sztankovics Sándor belovári földbirtokosoknak egyetlen fia. Temetésén részt vett a 25 honvédegyalozred számos tisztje élükön Sinties ezredessel.

— **Tragédia a törvény előtt.** Napolyban történt az esküdtszék előtt. Giacoso Simessi korall-halász bünpörét tárgyalta, aki orozva meggyilkolta tavaly Antonio Negrini koresmáros, kedvesének apját. — Dél-tájban az elnök szünetet rendelt el. Átig hogy a törvényszék vissza vonult a meggyilkolt koresmáros leánya oda ugrott a vadlathoz és arezul köpte. A karabinierik csak nagynehezen tudták eltávolítani a leányt. Közben vele dulakodtak fivére, a ki szintén a tanuk közt volt, tört döfött Giacoso Simesti hátába. A vádlottat holtan vitték ki a tárgyalási teremből.

— **A munkásokért.** H. Sámson község képviselőtestülete f. hó 16-án hozott egyhangu határozatával a munkás segélyző pénztárnak 50 koronával alapító tagja lett. Reméljük, hogy e jó példát a vármegye összes városai és községei követendik!

— **Elintézet ügy.** Vettük az alábbi nyilatkozatot:

Nyilatkozat.

Ady Endre nagyváradi hírlapíró és Harsányi Sándor debreczeni lapszerkesztő urak között felmerült ügy a lovagiaság szabályai szerint elintézetet nyert.

Kelt Debreczen 1901. február hó 19-én.

dr. Weisz József,	Muthy László,
Biró Lajos,	Lőw József,
mint	mint
Ady Endre ur	Harsányi Sándor ur
megbizottai.	megbizottai.

Festett narancs.

Febr. 20.

A Természettudományi Közlöny legutóbbi számában olvassuk:

Nem egészen új az a hír, hogy az áruba bocsátott vörösbélű narancs nem mind valódi, azaz természettől színeződött, hanem hogy van köztük festett narancs is.

Németországban alfitól már több év óta ismerik ezt a kereskedői fogást; és a múlt évben irták a lapok, hogy efféle csalás Grácban is honos.

A narancs belseje közönségesen sárgás színű szokott lenni, de van vérvörös színeződésű is, mely utóbbi a kedveltebb.

Erre a keresettségre van alapítva a műfestés gyanúja, minthogy aránytalanul kevesebb vörösbélű narancs kerül a piacra, mint a közönségesebb citrombélű minőségűből. A festés Hotter, a gráci mezőgazdasági kísérleti állomás vezetője szerint akként történik, hogy a vörös festéket finom fecskendővel juttatják a narancs belsejébe; ha az ilyen narancs héját nagyon figyelmesen vizsgáljuk, Hotter szerint észrevesszük a helyet, melyen a fecskendő csúcsa a héját átszurta.

Festő anyagul, szerinte, többnyire anilinfestéket (fukszint vagy rubint) használnak, mely nem mérgező.

A gráci piacról származó mesterséges vörös narancsot Hotter szerint nem anilinfestékekkel színezték, hanem valami növényi eredetű festőanyaggal, valószínűleg a vörös áfonya levellel.

A szakirodalomban csak egyetlen közleményre lehet hivatkozni, mely a festett vörös narancsról szól.

A Bouillé közli, hogy Párisban olyan narancs is került forgalomba, melynek héjába kátrányfestéket fecskendeztek, hogy a vevő azután vörös narancsnak nézze; ily narancs bele azonban festetlen marad.

E főfogással ellentétben Pum dr. és Mibko dr., a gráci állami élelmiszervizsgáló állomás tisztviselői kimerítő vizsgálat és kísérletezés alapján kimutatták és a közönség megnyugtására bebizonyították, hogy sem a gráci, sem más piacon festett narancs ninesen, minthogy becskenkezés után való egyenetlen festése, a narancs belének gerezes alkotása és más anatómiai körülmények miatt, lehetetlen.

A két kutató kiderítette, hogy a színes folyadék becskenkezésének csak helyi hatása van, melytől az egész narancsból meg nem festődik.

Számos kísérletükben megpróbálták a festést s az eredményeket két sikerült színes műmellékletben közlik is.

A kísérleteket három sorozatban végezték, u. m.:

1. a héj alá való fecskendezéssel;
2. a narancs tengelyébe való becskenkezésével, még pedig mind a kocsán felől, mind a bibepont oldaláról;

3. a gyümölcsbélbe való fecskendezéssel. Ahárom sorozatnak megfelelő eltávolítások olyan szembeötlően egyenetlen eredményeket adnak, hogy nines ember, a ki ez eltérő foltokat könnyen észre ne venné.

Még talán legkönnyebben sikerülhet a narancshéj festése becskenkezésével, hogy a külső színbeli látszat vörösbélű narancsot gyaníttasson, melynek héja a legtöbb esetben vöröses árnyalatú.

Ilyen esetekben azonban a becskenkezés helye körül kisebb, vagy nagyobb, élesen határolt vöröses folt vehető észre, mely a vevőben könnyen gyanút kelthet.

Mindezekből kitűnik, hogy a vörösbélű narancs festésének gyakorlati alapja nines s a festés a foltok keletkezése miatt egyenesen lehetetlen.

Vérfürdő.

február 20.

Valóságos vérfürdő történt az elmúlt éjjel, mint lugosi levelezőnk írja, a krassószőrényutegyei U j - S z á d o v a községben.

Vladuleszku Mihály és Samsea, barátjuk, Miku György társaságában, 9 óratájban hazafelé siettek, a midőn egy téglarakás mögül az ott lesben álló két Csimponér testvér, Péter és Döme, előugrott s fejszékkel hátulról megtámadta a sötétben gyanútlanul haladókat. Vladuleszku Mihályt egyetlen fejsze csapással, mely a nyakesigolyáját és az izomatot áthasította, leterítették; a szerencsétlen rögtön szörnyet halt.

Mikor ezzel végeztek, Mikut vették üldözőbe s őt is kegyetlenül lemészárolták. Vladuleszku Samseát is ez a sors érte volna, ha egy szomszéd ház kerítésén keresztül az udvarra nem menekül. Ekkorra már összefutott a falu népe, s megakadályozták a vérengzést.

A gyilkosok maguk jelentkeztek a csendőrségnek, és tettük okául azt mondták, hogy Vladuleszku gyanakszanak, hogy ő gyújtotta fel istállójukat, mely a napokban leégett.

A vizsgálat most abban az irányban is fojlik, hogy vajjon a Csimponér testvérek nem e gyilkolták meg edős apjukat is, aki három évvel ezelőtt nyom nélkül eltűnt. A gyanu azért látszik alaposnak, mert atyjuk halála által a tekintélyes házközösség egész tulajdona rájuk szállott.

Egy pap és egy sanszonett.

Febr. 20.

Kopenhágából írják, hogy ott rövid idő óta egy gyönyörű szép sanszonett tartja lábban a város és környék fiatalját, öregét. Legutóbb Odensében vendégszerepelt s az egész várost -- egy csapásra meghódította.

Egy ottani papnak sehogysem tetszett a nagy lelkesedés s egy lapban cikket írt, a melyben élesen megtámadja ugy az énekesnőt, mint a hallgatóságot. Az orfeumi csillag nem maradt adós, mert másnap a következő nyílt választ írta a papnak.

Miért haragszik oly nagyon papocs kám? Hisz maga nem ismer engem, nem vagyok én oly rossz, mint amilyennek képzel. Én kenyeremet keresem azzal, hogy vigdalokat énekelek, épp úgy, mint maga a prédikálással. Azok az emberek, kik engem meghallgatnak, semmivel sem rosszabbak azoknál, kik magat hallgatják. Ajánlok Önnek egy fogadást a szegények számára: ugyanazon este midőn én egy jótékonyczélu estélyt rendezek, akkor tartson Ön jótékonyczéla egyházi szónoklatot, meglássa kettőnk közül ki vesz be többet. Az összjövedelmet a szegények táplálására fogjuk adni. Beleegyezik?

A váratlan rovancsolás.

február 20.

Kincses Kolozsvár egyik polgára nevezetes és érdekes dolgot mondott el tegnap a rovancsolásról azon az ankéten, a mely napok óta tanácskozik a betegsegítő pénztárak reformja ügyében. A mit elmondott, annak nyomán az újságok tudósításai szerint élénk derűtség fakadt, holott az eset nagyon szomorú, mélyreható jelentőségű, szinte megdöbbentő példája egy romlott rendnek, istápolója sok bűnnek, iskolája a sikkasztónak. A váratlan rovancsolásról szól a dolog.

A rovancsolásnak mindig váratlannak kellene lennie, a mennyire senkinek sem szabad tudni, legkevésbé annak, a ki rovancsolnak és mégis megtörtént Kolozsvárott, hogy az ipartestületi pénztárnak ezt a kis levélkét küldte:

Tisztelettel értesítjük, hogy holnapután, február 24-én, délután váratlan rovancsolást fogunk eszközölni.

Az udvariasságnak és előzékenységnek meghatározó jele ez a bizalmas értesítés. Bizonyára nagy rendet is talált a váratlan rovancsolás, a melyet csak mint szimptomát ragadtak ki a nálunk divatos ellenőrzés rendszeréből.

Azt hisszük, nem az embereknek teljesen szabadjára hagyása, hanem a kolozsvárihoz hasonló váratlan ellenőrzése terjeszti a romlást. A Kriványoknak jár a kezére ez az eljárás, mely éppenséggel nem kolozsvári különlegesség. Hala Istennek, nálunk a protekció, a sógorság és komaság olyan általános és erős, hogy a rovancsolást ha megtartják, mindig olyan váratlanul tartják meg, mint a hogyan Kolozsvárt tették. És talán azért nem is volt egészen helyén tegnap az élénk derűtség!

Az élet regényeiből.

febr. 20.

Berlinben a napokban halt meg F. őrnagy, egy a társaságban közkedveltségnek örvendő, vitéz katona, a ki az 1870. évi francia-német háborút, mint főhadnagy küzdötte végig.

E haláleset alkalmából föllevenitük élete egyik epizódját. A mikor a párisi erődítményeket átadták a németeknek, az anyag átvételére német hidász és tüzérekatonákat vezényeltek ki, köztük egy derék őrmestert, a kinek azonban a viadal s a szesz mómora annyira fejébe szállt, hogy a legyőzött francia katonákat fennen gunyolni kezdte. F. főhadnagy először megintette, majd szigorúan rászólt, s ez a rész: katonát annyira dübe hozta, hogy felkapta a szolgálati fegyverét és azt a tisztjére s ü t ö t t e.

A golyó azonban szerencsére nem talált, de a katonát halálra ítélték. A halálos ítéletet, a háború megszűnővén, jóváhagyás végett fölterjesztették I. Vilmosnak, a kinek első dolga lett volna a halálitelet megerősítése s a már akkor is agg uralkodó a halálos ítéletet életfogytig tartó börtönre változtatta.

Az elítélt őrmesterről mindenki megfeledkezett, csak egy thüringiai kis falucska

tanítójának a leánya nem, a ki menyasznya volt az elítéltek s a ki évről-évre fölkereste karácsony napján, a mikor a rabot megszabadott látogatni.

Nyolcz évig volt már elzárva a menyénylő, a mikor a leány kegyelmi kérvényt adott be; amelyet azonban visszautasítottak. Mikor a tizedik karácsony is elközelgett, ünnep előtt való két nappal, a császár reggel íróasztalán egy kegyelmi kérvényt talált, a melyről senkisémet akarta tudni, mint került oda.

A szerelmes leány esdeklése volt, aki vőlegényeért könyörgött és az agg uralkodó ekkor már nem tudott ellentálni a megindító esdeklésnek s megkegyelmezett a rabnak, akivel elsőnek szorított kezet kiszabadulása után F. ő nagy.

A volt őrmester ma is hivatalnok a német állami vasutnak s boldogan el megszabadítójával.

Amerikai egyetemek pénzügyi válsága.

febr. 20.

New-Yorkból írják: Az amerikai egyetemek nem mind állami intézmények, hanem jó részük magánemberek áldozatkészségéből és támogatásával áll fön, mint például a kaliforniai Stanford egyetem, meg a chicagói egyetem is. Most néhány ilyen egyetemre nagyon rossz napok járnak. A Johns Heykins-egyetem, melyről alapítója csak 3,500,000 dollárral gondoskodott, az alapul szolgáló Baltimore és Ohio-vasut-részvények esése folytán valóságos inszegré jutott.

Mivel a marylandi törvényhozás ez ügyben nem mutatott semminemű áldozatkészséget az egyetemet bezárták. A New-Yorki Columbia-egyetem is válsággal küzd. A három évvel ezelőtt 8,000,000 dollárral alapított egyetem nem képes fődözni a 850,000 dollár évi költségvetését.

Az egyetem rektora a vagyonos osztályt adakozásra hívta föl az egyetem fenntartása érdekében. Egyébként Amerikában a hallgatók ninesennek különb helyzetben mint az egyetemeik.

Egy diáksegítőegylet kimutatása szerint a hallgatók nagy része a maga keresetéből él; vannak köztük korrepetitorok, nevelők, könyvtári alkalmazottak, gyorsírók, gépirók, kóristák és statiszták, reporterek, jegy ellenőrök, előfizető- és hirdetés-gyűjtők, pénzbeszedők, pillanat-fényképezékek újságok számára, sőt még kávéhízi és vendéglőpincézérek is. Sokan a szünidei 5 hónap alatt keresik meg azt, amiből a 7 tanulólónapban élnek.

CSARNOK.

A ki nem a szívére hallgat.

Társadalmi regény.

A „Debreczen” számára írta: **Vajda József.**

Folytatás.

Csak játszik. (2)

Igazán szobbet, tökéletesebbet a művész ecsetje sem alkothat, költő agya nem szülhet, mindent egyesít magában, a mi szép és kedves. Arczán 17 tavasz virága díszlik az ártatlanság és szenteség lilomával körülfonva, két nagy fekete szeme azonban

szenvedélyt és akaratot árul el. Szépségének mintegy koronája az a tengerhaj, mely két fonadékban csüng alá s halvány rózsaszín ruháján fekete hullámot vet. Eszbontó szépség, maga a milói Vénus sem lehetett szebb.

Apja, az öreg Virághegyi jómódu megyei tisztviselő, a kinek egyetlen büszkesége egyetlen lánya Töle örökölte a szép Otília akaraterejét, francia származásu anyjától pedig bájos szépségét, a ki nagy figyelemmel kíséri leányát.

A táncz megkezdődik s Hajnal a szép Otíliahoz megy:

„Jó estét Otília, milyen szép lett, mióta nem láttam. Két éve, hogy eltavoztam városukból s az a két év örökkévalóság volt nekem. Kedves mamáját és papáját már üdvözöltem s most magával szeretnék tánczolni.

„Szívesen édes Hajnal. De mi lehet az oka annak, hogy meglátogatott bennünket, talán . . .”

„Igen talán! . . . A régi emlékek azok, édes Otília, melyek idevonzottak engem s szívem belső szava készítetett, hogy épen most megjelenjek. Hiszen tudja, mennyire szeretek a maga társaságában lenni. Emlékszik még a hársfára . . .”

„Hagyjuk ezt kérem. Gyermekek ábránd, szétfoszott illúzió! Csak nem tulajdonít azoknak nagyobb fontosságot, hogy ne mondjam, életbe vágó következményeket?”

Szegény fiu, szép fogadtatás ez számokra! Emlékeitekkel akartál néki kedves kedni s ő azokat arezodba vágja. Ő már nem gyerek többé, nagy lány, a kinek kedvetelik abban, ha minél több udvarlót lát maga körül.

Mint az Olympusról ledobott Isten kezdett az ifju ocsudni ábrándjaiból s a család szürke világában érezte magát. Lelki tusájának harmatja esillogott homlokán, szemciben egy előtökölödő könnyesepet fojtott el, de elhalványult arca nem rejthette el belső megindulását s idegesen rángatózó ajka nem engedett felhevült agyának kohójában kovácsolt gondolatainak szabad teret. Visszatartotta azokat.

„Talán untatja társaságom, akkor visszavonulok.”

„Nem épen, de tudja, maga még most is olyan sentimentalis és sensitiv. Valamikor jól állt az magának, de már most nagy fiu! . . .”

Aprópénzre felváltva biz' ez kikoszorús. Annyit jelent, hogy most már nincs rád szükség, kár volt eljőnnöd, akkor legálább megmaradt volna pénzed és lelki nyugalmad. Pénz és lelki nyugalom. De van-e pénz, melylyel a lelki nyugalmat meg lehetne vásárolni, s aruba lehet-e a lelki nyugalmat pénzért boesajítani. Két extrémé dolog, melyek azonban nem zárják ki egymást!

Otília tudatára ébredt annak, hogy ő gazdag, hogy veszedelmesen szép, neki már kis pont egy leendő mérnök.

(Folyt. köv.)

Kiadó ház és udvar.

Hatvan-utcán, a legnagyobb forgalmu helyen egy **egész ház udvarral, bolthelyiséggel, istállóval** — kisvendéglőnek nagyon alkalmas — **május 1-től kiadó.**

Értekezhetni **Turay Farkas** irodájában.

Egy masamód, confektio, vagy szabó üzletben használható teljesen új **tükrös szekrény** asztalával együtt olcsón eladó. Szt.-Anna u. 5 sz. az udvarban balra.

Női kalap készítésben

ügyes kézi leányok kik az eladásban is némi jártassággal bírnak, elfogadtatnak **Rózsa Lajos** nőidivat termében.

Gyárkérmények,

kazánbefalazások gépalapok és mindenféle diszkömives munkák, valamint nedves falaknak tökéletes szárazzá tételét 10 é. jótállás mellett elvállalja Szathmáry József építőmester Debreczenben Erzsébet ut 29.

Hirdetés.

A hadházi határban, az urtisztáján

23 hold szántó föld

szabad kézből örök áron eladó.

Értekezhetni lehet **Somogyi Ferencz** kereskedőnél Hadházon.

A védjegyre tessék vigyazni!

BRADY-féle
Máriaczei
gyomorcsseppek

nagyszerűen batnak **gyomor bajoknál,** nélkülözhetetlen és általános ismeretes hazi és nepszer.

A gyomorbetegség tünetei: **étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, fel-fujtság, savanyu felbűffogés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyalkakivalasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkülés.** Hatbátos gyógy-zernek bizonyult fej-fájásnál, a mennyiben ez a gyomortól származott **gyomortulterhelésnél,** etelekkal és italokkal, **giliszták, majbajok és hámorhoikaknál.**

Említett bajoknál a **Brady-féle MÁRIACZEI GYOMORCSEPPEK** evék óta kitűnőeknek bizonyultak, amit szaz meg száz bizonyítvány tanúsít. Vetelnel csakis **Brady-féle Máriaczei gyomorcsseppek** kérendők és vizyázni kell, hogy az a lenti védjegy és **aláírással** ellátva legyen és arra, hogy a **régi hírnevű valódi** Brady-féle Máriaczei gyomorcsseppek üvege 40 krbá, kettős üvege 70 krbá kerül, holott a **nem valódi, utánzott és osekély értékű,** olcsóbb arban, többnyire 35 krtet arsanatnak.

Carl Brady, Apotheke zum „König von Ungarn“ Wien, I. Fleischmarkt 1.

Magyarországi foraktár: **Török József** gyógyszerértára **BUDAPEST,** Kiraly-utca, 12 sz. **KAPHATÓ DEBRECZENBEN:** Tóth Bela, Mihalovits Istvan, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamásy és Balázs gyógyszerészeknél. — **DIÓSZEGEN:** Vaday Ignác, **ERMIHÁLY-FALVÁN:** Mátray István. **HADHÁZON:** Farkas Ödön. **KABÁN:** Horváth Kálmán gyógyszer-szeknél.

Első rendű
porosz kőszén
100 kilónként 4 korona 40 fillér.
pirszén (cox)

100 kilónként 4 korona 60 fillér
házhoz szállítva.

Megrendelhető a **légszeszgyárban**
vagy a **légszeszgyár városi üz-**
letében. (Keresk. akadémia épület.)

Meghívó
a h.-nádudvari „Kölcsönös Segélyző Egylet” által
f. évi márczius hó 3-án, az óvoda helyiségében tartandó
rendkívüli közgyűlésre.

TÁRGYAK:

1. Az egylet feloszlása iránti intézkedés.
2. Az országos gazdasági és ipari hitelszövetkezettel kapcsolatban létesítendő gazdasági és ipari hitelszövetkezet megalakítása.

Nádudvar, 1901. február 18.

Az igazgatóság.

A földesi közbirtokossági takarékpénztár

II-ik évi mérlege

VAGYON.

1900. évi december 31-én.

TEHER.

	Korona			Korona	
Pénzkészlet	627	82	Alaptőke	240,000	—
Váltó-kölcsön	610,578	88	Tartaléktőke	11,000	—
Jelzálog-kölcsön	27,324	—	Betét	234,400	43
Kezes-kötvény-kölcsön	5,360	50	Visszleszámitolat	173,764	98
Folyószámla	24,561	18	Átmeneti kamat	8,631	46
Cheque	500	—	Nyereség	17,231	14
Ingatlan	10,152	52			
Berendezés	1,800	—			
Felszerelés	762	20			
Nyomtatvány	970	84			
Átmeneti visszleszámitolási kamat	2,390	07			
	685,028	01		685,028	01

VESZTESÉG

Nyereség és veszteség számla.

NYERESÉG.

	Korona			Korona	
Jótevény adomány	12	—	Váltó-kamat	48,461	69
Költség	1,591	40	Jelzálog-kamat	2,031	41
Tiszti fizetés	3,400	—	Kezes-kamat	412	14
Adó	4,468	17	Jutalék	2,178	32
Betét-kamat	7,116	81	Ingatlan után házbér	246	42
Visszleszámitolati kamat	12,175	07	Átmeneti visszleszámitolati kamat	2,390	07
Betét-kamat adó	275	—			
Napidij	819	—			
Átmeneti kamat	8,631	46			
Nyereség	17,231	14			
	55,720	05		55,720	05

Reiszner Nándor,
könyvelő.

Bene János,
pénztárnok.

Ványi Sándor,
vezérigazgató.

Karácsony Zsigmond.

Az igazgatóság:
Dr. Matolcsi Kálmán.

Bogdán Gábor.

Kállay Ignác.

Lengyel János
elnök.

Bagi Endre.

A felügyelő bizottság:

Vincze József.

Ary Gyula.

Szabó Márton

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.